

Situació laboral de les persones joves a Catalunya

2n trimestre de 2017

Informe elaborat a partir de les darreres dades
de l'Enquesta de Població Activa

Observatori Català de la Joventut

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies
Direcció General de Joventut

Presentació

Aquest informe recull els principals resultats de les darreres dades de l'Enquesta de població activa (EPA) sobre la situació laboral de les persones joves. També ofereix informació sobre els estudis i l'emancipació dels joves i les joves. L'informe compara sistemàticament la situació de la població juvenil amb l'adult i, quan les dades ho permeten, analitza les diferències dins del grup de joves.

Les dades són generades per l'Idescat a petició de l'Observatori Català de la Joventut i fan referència a la població de 16 a 29 anys, d'acord amb la definició de joventut que fa la Llei 33/2010, de polítiques de joventut. La informació disponible en aquest document és, doncs, inèdita i ofereix una visió sobre la situació laboral del conjunt de la població jove.

Observatori Català de la Joventut

Sumari

1. [Aspectes destacats](#)
2. [Situació d'activitat](#)
3. [Ocupació](#)
4. [Atur](#)
5. [Estudis en curs](#)
6. [Emancipació](#)

1. Aspectes destacats

Situació d'activitat

- **La taxa d'activitat juvenil augmenta amb força.** La proporció de joves laboralment actius ha passat del 44,9% (1r trimestre de 2017) al 58,8%, un augment destacat en part degut a l'inici de l'estacionalitat de l'ocupació. Tot i la millora en les dades d'ocupació registrades en els darrers trimestres, la taxa d'activitat interanual cau un punt respecte el mateix trimestre de l'any anterior.
- **El 44,9% de les persones joves estan ocupades, mentre que el 12,7% són a l'atur (coeficient d'atur juvenil).** El coeficient d'atur juvenil ha baixat 2,8 punts respecte l'any anterior.
- **Les persones inactives que no estudien són el 5% del col·lectiu jove.**

Ocupació

- **Continua la creació neta d'ocupació juvenil iniciada el 2015.** Concretament, el segon trimestre de 2017 hi ha 24.300 llocs de treball més que l'any anterior ocupats per joves, la qual cosa representa un increment del 5,4%. Aquest increment relatiu és superior al de la població de 30 anys i més (2,4%), de manera que finalment el col·lectiu jove començar a recuperar part del terreny perdut al llarg de la crisi econòmica respecte als grups de més edat. Respecte l'anterior trimestre, l'ocupació juvenil ha crescut en 14.000 llocs de treball.
- **La millora de la taxa d'ocupació confirma l'evolució positiva de la situació laboral de les persones joves.** La taxa d'ocupació arriba al 46%, 1,8 punts per sobre respecte el 2n trimestre de 2016 i 1,1 punts per sobre del trimestre anterior.
- **L'increment de l'ocupació entre les persones joves continua vinculat a la temporalitat.** El percentatge de contractes temporals va disminuir els primers anys de la crisi ja que van ser els primers llocs de treball a desaparèixer. Des del 2010, però, la taxa de temporalitat ha anat creixent. Aquest trimestre la temporalitat entre els treballadors i les treballadores joves ha augmentat un 3% respecte l'any anterior, situant la taxa de temporalitat al 50,3%.

Atur

- **Disminueix la taxa d'atur i el número de persones desocupades.** Tot i que en èpoques recents a vegades el descens de la taxa d'activitat era el que explicava el descens de l'atur, aquest trimestre s'explica per la millora en l'ocupació. La taxa d'atur se situa en el 21,7% i de continuar la tendència ininterrompuda a la baixa iniciada el 2015, és possible que durant el 2017 la taxa baixi del 20%.
- **A Catalunya hi ha 131.800 joves a l'atur.**
- **L'atur afecta més als nois, als més joves, als joves sense estudis postobligatoris i als joves estrangers.** Aquesta situació s'ha mantingut estable al llarg de la crisi.
- **La taxa d'atur juvenil de llarga durada se situa al 6,7%.** Això significa que el 30,9% dels joves a l'atur fa més d'un any que busquen feina. Aquesta xifra ha baixat 6,9 punts en un any.

- **La disminució de l'atur fa augmentar lleugerament la taxa de cobertura.** Tot i que únicament el 12,4 de les persones joves a l'atur reben la prestació per desocupació, aquesta xifra ha augmentat gairebé 3 punts des de l'any anterior.

Estudis en curs

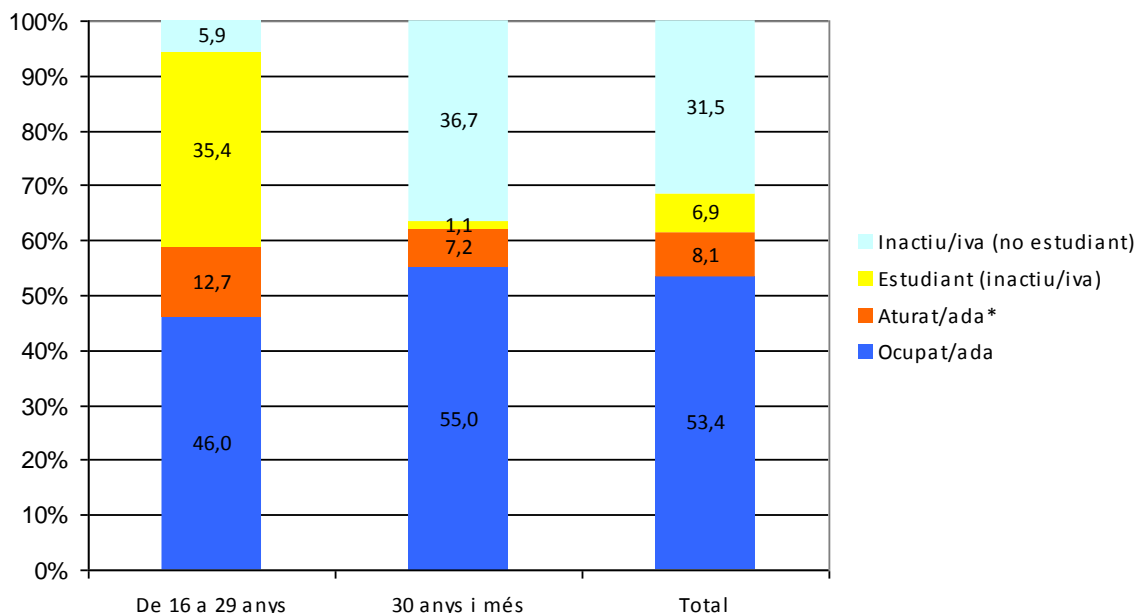
- **El 51,7% de les persones joves estudien.** Tot i la millora del indicadors econòmics, la proporció de joves que estudien ha crescut respecte l'any anterior (50,9%).

Emancipació

- **La taxa d'emancipació de les persones joves de 16 a 29 anys se situa al 23,1%.** La millor econòmica encara no arriba a l'emancipació i aquesta cau un punt respecte l'any anterior, tot i que es manté estable respecte al 1r trimestre.

2. Situació d'activitat

Situació d'activitat segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2n trimestre. 2017

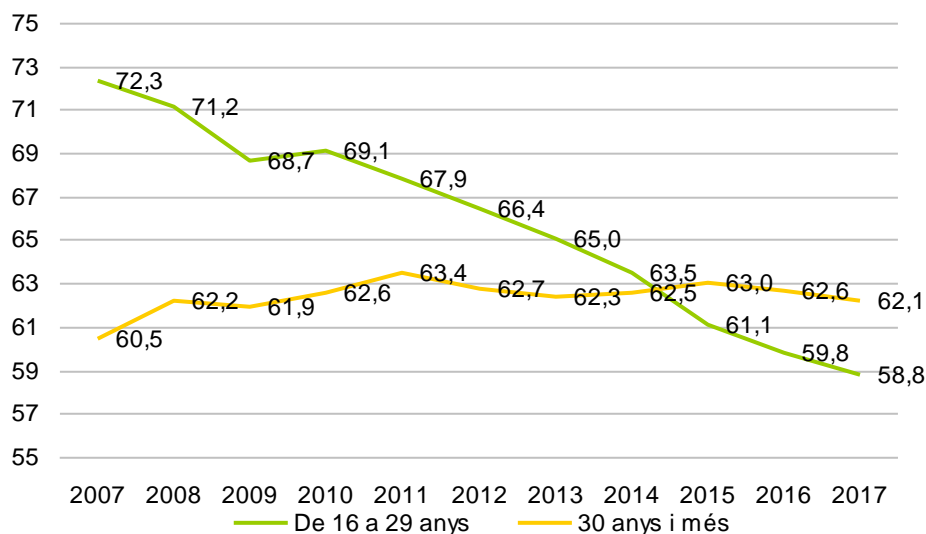

* Coeficient d'atur.

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Les persones joves que treballen representen un 46% del total. Sumades a les que estan a l'atur, fan que la taxa d'activitat juvenil se situï al 58,7%.
- El gràfic també indica el *coeficient d'atur juvenil*, un 12,7%, que representa el percentatge de població jove aturada respecte el total de la població. Per la població de més de 29 anys aquesta dada és del 7,2%.
- Un 35,4% de les persones joves són estudiants inactius (només estudien). Els individus que estudien i treballen simultàniament estan inclosos, al gràfic, dins del grup de persones ocupades. Si tenim en compte també els estudiants actius, els joves que estudien són el 51,7%. Només un 1,1% dels majors de 29 anys es declara estudiant inactiu.
- Un 5,9 dels joves es troben en situació d'inactivitat i no estudien. Els inactius no estudiants són molt més nombrosos entre la població de més de 29 anys (36,7%); en aquesta xifra s'hi inclouen les persones jubilades.

**Taxa d'activitat segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2007-2017 (2n trimestre)**

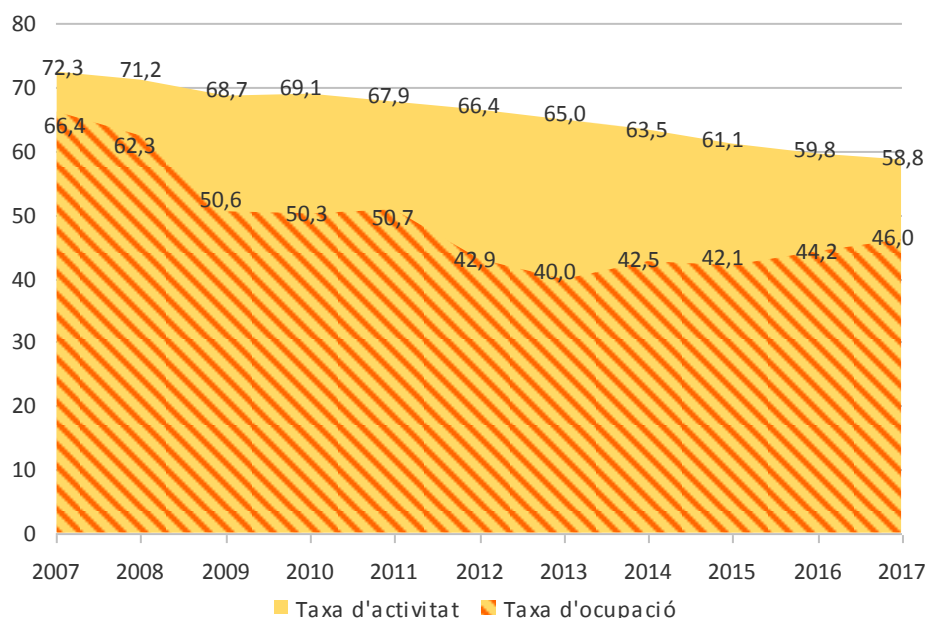
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Durant els anys de crisi la taxa d'activitat s'ha reduït considerablement entre la població jove. Les creixents dificultats per accedir a una feina han fet que molts joves hagin optat per retardar l'entrada al mercat laboral allargant els estudis o hagin deixat de buscar feina.
- Malgrat la reducció de l'atur i l'augment de l'ocupació, la taxa d'activitat juvenil segueix baixant (1 punt respecte el mateix trimestre de l'any passat), situant-se al 58,8%. Això fa pensar la millora de l'ocupació no està canviant les estratègies dels joves que segueixen retardant la seva entrada al mercat de treball.
- En aquests últims anys, el descens de la taxa d'activitat ha contribuït a explicar una part important de la millora en la taxa d'atur. En els darrers trimestres la millora de l'ocupació ja s'ha produït en termes absoluts.
- La caiguda de la taxa d'activitat és un fenomen principalment juvenil. Des del 2008, la taxa d'activitat dels joves de més de 29 anys s'ha mantingut molt estable entorn al 62% (actualment és del 62,1%). En canvi la dels joves ha baixat 12,4 punts. Això ha fet que des de l'any passat, per primera vegada, la taxa d'activitat dels joves sigui inferior a la dels adults.

3. Ocupació

Taxa d'ocupació

Taxa d'ocupació i d'activitat juvenil (%).
Catalunya, 2007-2017 (2n trimestre)

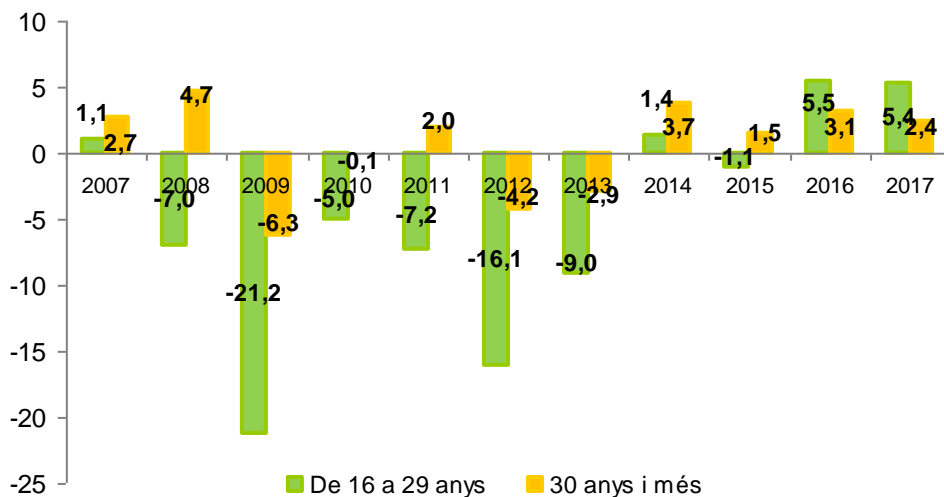

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'ocupació indica la proporció de persones ocupades respecte el total de la població. En aquest segon trimestre de 2017 la taxa d'ocupació juvenil se situa en el 46%. Durant el segon trimestre es produeixen la majoria dels contractes temporals vinculats a la temporada d'estiu. Tot i així, si comparem amb el mateix trimestre de l'any anterior, controlant l'efecte estacional, s'observa una augment de l'ocupació d'1,8 punts.
- En xifres absolutes, des del segon trimestre de l'any passat s'han creat 24.300 llocs de treball ocupats per joves.
- Aquesta dada confirma el canvi de tendència experimentat en els darrers trimestres. La crisi econòmica ha destruït molts llocs de treball, especialment entre la població jove. La taxa d'ocupació ha caigut més de 20 punts percentuals. L'any 2007 el 66,4% dels joves de 16 a 29 anys tenia feina davant del 46% actual. Aquesta important disminució del percentatge de joves que treballen dóna una idea de l'impacte de la crisi sobre el mercat de treball juvenil. No obstant això, des del 2n trimestre de 2015 la taxa d'ocupació ha crescut.
- El gràfic també permet comparar la taxa d'ocupació amb la d'activitat. L'espai que hi ha entre les dues taxes recull la població aturada. El gràfic dóna una idea de com el descens de la taxa d'activitat ha fet que l'atur juvenil hagi estat menys important del que hauria estat si s'haguessin mantingut els nivells d'activitat del 2007.

Destrucció d'ocupació

Variació interanual de la població ocupada segons grup d'edat (%). Catalunya, 2007-2017 (2n trimestre)

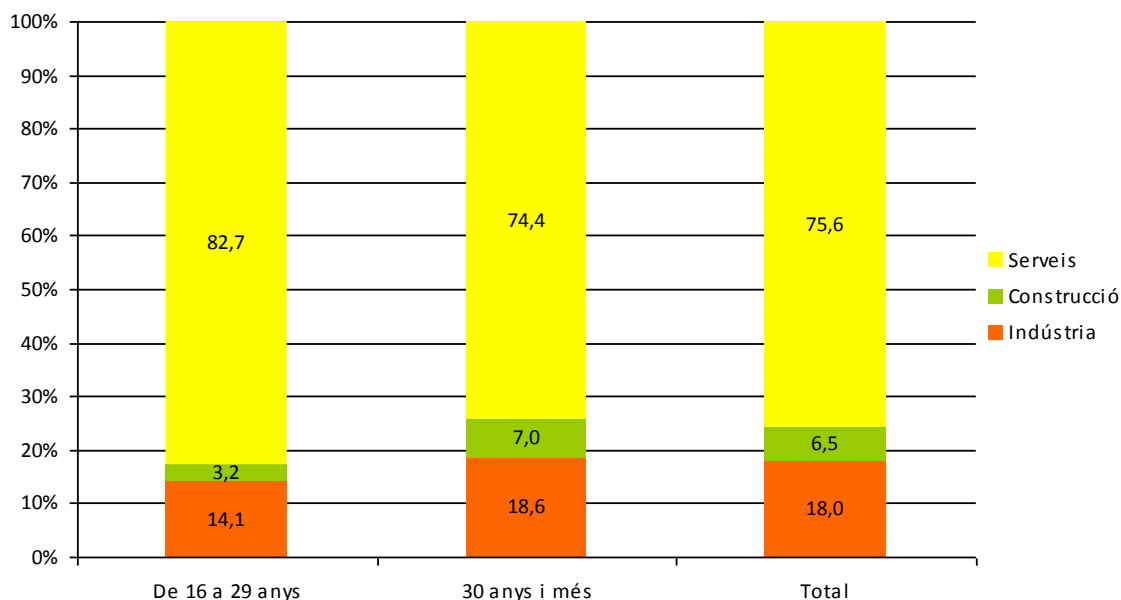

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic de variació interanual de la població ocupada mostra el ritme de destrucció d'ocupació durant la crisi. Aquesta és una altra manera de veure l'efecte de la crisi sobre el mercat laboral, mesurant els llocs de treball que es creen o desapareixen en un any respecte l'anterior en diferents trams d'edat.
- A diferència de la taxa d'ocupació, aquestes dades mesuren la creació o destrucció d'ocupació en termes absoluts. Per això, en la interpretació d'aquestes dades cal tenir en compte un factor demogràfic: des de fa anys la població de 16 a 29 anys està disminuint (aproximadament un 15% des del 2007). Això fa que part de la reducció del nombre de llocs de treball ocupats per joves no és degui només a l'impacte de la crisi sinó al fet que hi ha menys individus en aquest tram d'edat.
- Tal com mostrava l'evolució en la taxa d'ocupació, en els últims anys la destrucció d'ocupació s'ha revertit i ja es crea ocupació neta. Aquest últim any s'observa un increment en el nombre de llocs de treball d'un 5,4% en els joves i d'un 2,4% en els majors de 29 anys. El col·lectiu jove va ser el primer en perdre ocupació neta i quan va recuperar-ne va ser en una proporció inferior al col·lectiu de més edat. Des del 2016 el col·lectiu jove començar a recuperar, lentament, el terreny perdut.
- En termes absoluts, això significa que el segon trimestre de 2017 hi ha 24.300 llocs de treball més ocupats per joves de 16 a 29 anys que en el mateix període de l'any anterior. Respecte l'anterior trimestre, l'ocupació juvenil ha crescut en 14.000 llocs de treball.
- Tot i aquesta recuperació des de l'any 2007 els llocs de treball ocupats per joves s'han reduït gairebé a la meitat, passant de 866.500 a 476.300 en l'actualitat.
- L'evolució de la variació interanual de la població ocupada posa de manifest com els períodes 2008-2009 i 2011-2012 van ser els moments més forts de destrucció d'ocupació. El gràfic també evidencia com la destrucció d'ocupació s'ha concentrat, fonamentalment, en el col·lectiu jove.

Característiques de l'ocupació

Sector d'activitat¹ segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2n trimestre. 2017

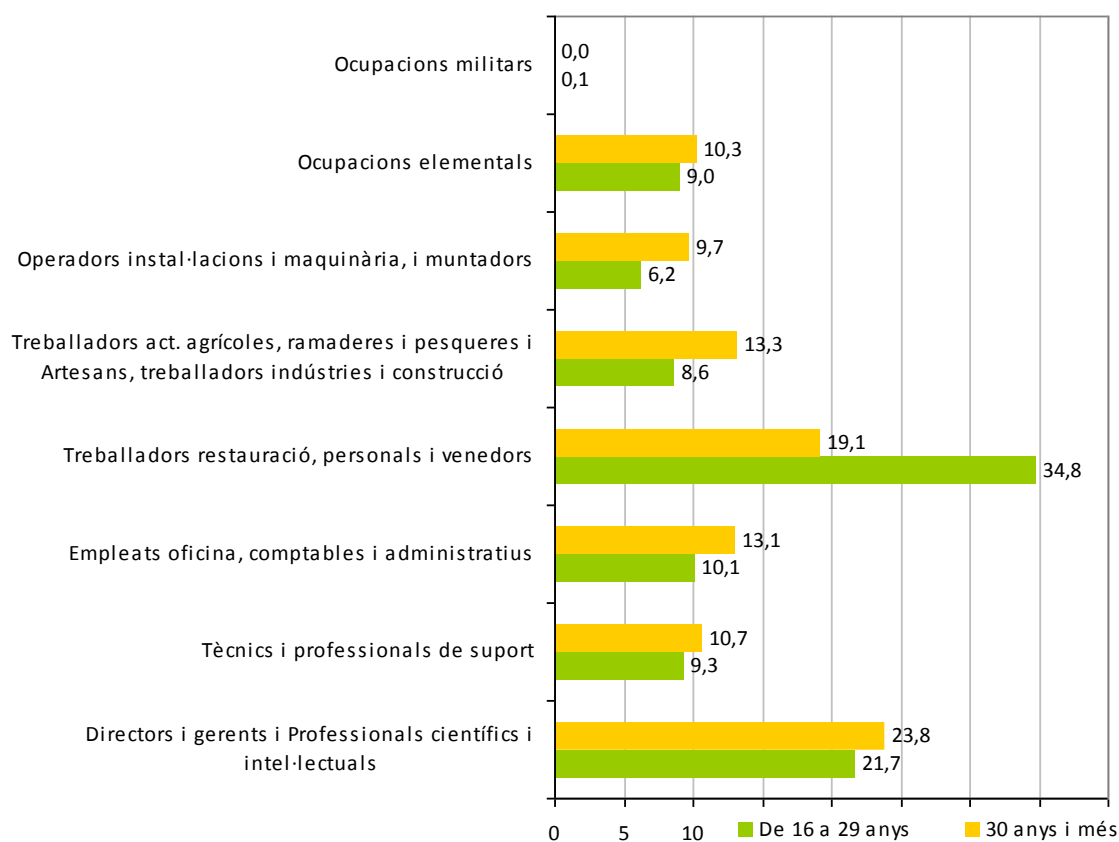

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els serveis són el sector d'activitat que acumula el volum més important de la força laboral a Catalunya. Un 82,7% de joves ocupats ho estan en aquest sector. Aquesta proporció és inferior en el cas dels de més de 29 anys (74,4%). En canvi, en el sector de la indústria i la construcció passa el contrari.
- Respecte el 2007, el sector serveis ha anat incrementant el seu pes relatiu gràcies a la destrucció d'ocupació juvenil en el sector de la construcció, que ha perdut més de la meitat dels llocs de treball ocupats per joves i, en menor mesura, de l'industrial.

¹ No s'ha inclòs la població ocupada en el sector agrari per falta de mostra.

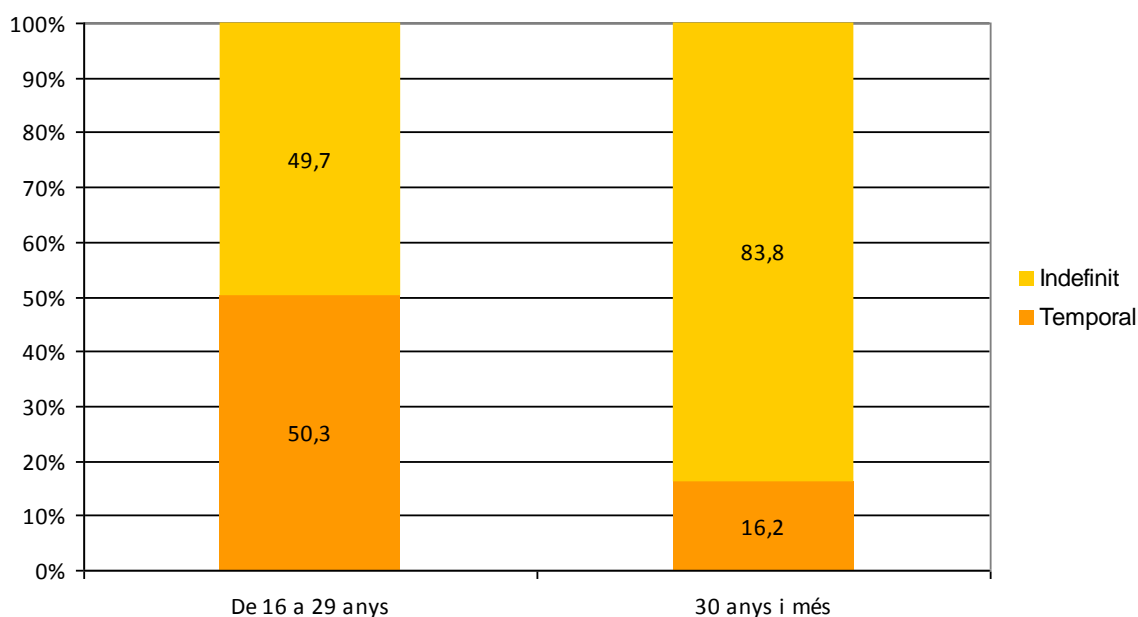
**Qualificació de l'ocupació (%).
Catalunya, 2n trimestre. 2017**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic mostra una comparació de l'estructura de qualificacions de les ocupacions de les persones joves de 16 a 29 anys i les de 30 anys i més.
- Les persones joves tenen, en general, feines de més baixa qualificació. En les categories de més alta qualificació (càrrecs directius i gerencials i professionals científics i intel·lectuals) les persones joves hi són menys presents que la població de més edat (21,7% i 23,8%, respectivament). En canvi, les persones joves superen a les adultes particularment en les ocupacions de restauració, serveis personals o vendes, molt vinculades al sector serveis. En aquestes ocupacions s'hi concentren bona part de les feines temporals i més precaritzades.

Tipus de contracte entre la població ocupada assalariada segons grup d'edat (%). Catalunya, 2n trimestre. 2017

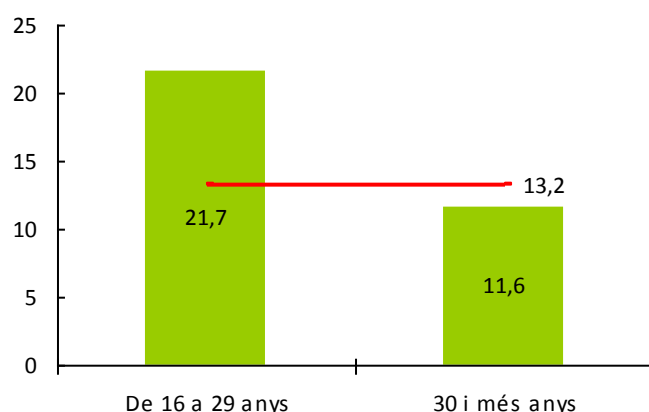
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La contractació temporal afecta molt més a les persones joves que a les més grans: un 50,3% de joves contractats ho estan amb un contracte temporal. En canvi, en les persones assalariades majors de 29 anys aquest percentatge és del 16,2%.
- Durant els primers anys de la crisi econòmica el percentatge de contractes temporals va disminuir ja que van ser els primers llocs de treball que es van destruir. Tanmateix, des de 2010 –quan la taxa de temporalitat juvenil es va situar per sota del 35%– s’observa una tendència a l’alça.
- En concret, la temporalitat ha augmentat un 3% respecte el segon trimestre de 2015. És a dir, bona part dels llocs de treball que s’estan creant per a joves tenen caràcter temporal.

4. Atur

Taxa d'atur

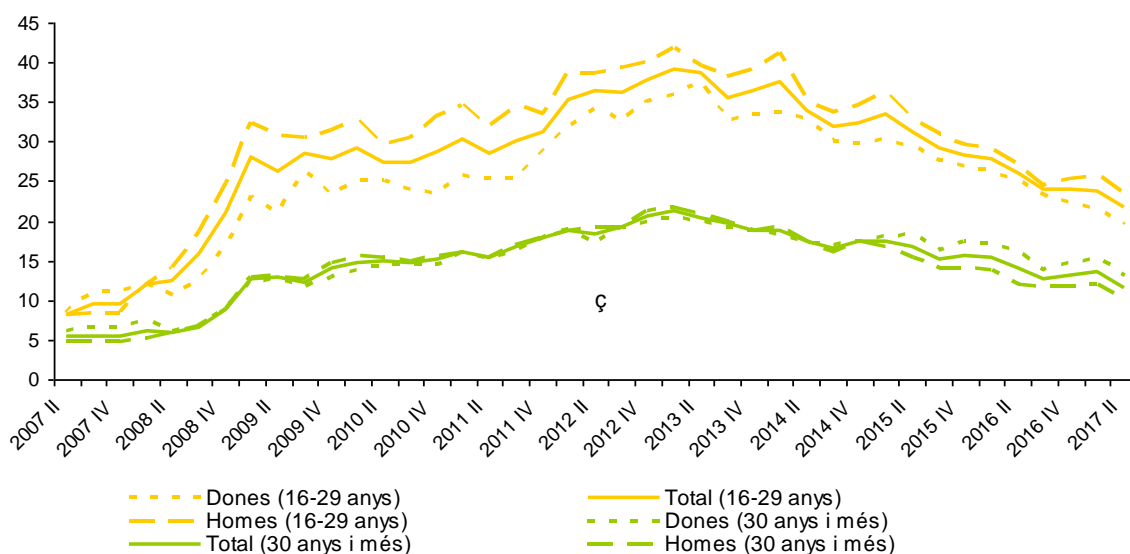
Taxa d'atur segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2n trimestre. 2017

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El segon trimestre de 2017 la taxa d'atur entre el col·lectiu de 16 a 29 anys se situa en el 21,7%.
- En xifres absolutes, a Catalunya hi ha 131.800 joves a l'atur.
- La taxa d'atur entre les persones de més de 29 anys és de l'11,6%; i pel global de la població és del 13,2%.
- En el tram d'edat de 16 a 24 anys la taxa d'atur és del 30,3%.

Evolució trimestral de la taxa d'atur segons grup d'edat, per sexe (%).
Catalunya, 2007-2017

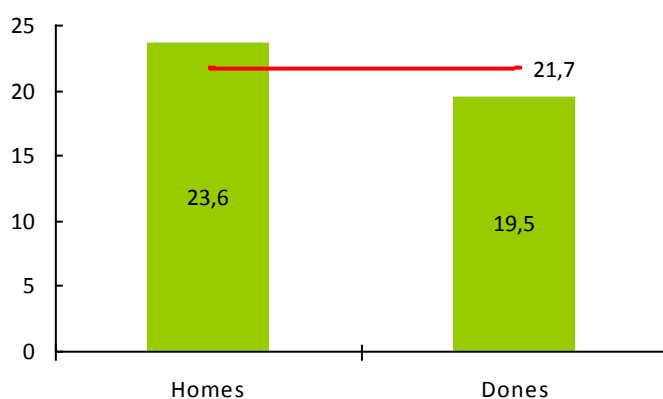
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Aquest trimestre es consolida una disminució significativa de la taxa d'atur: ha baixat dos punts respecte el trimestre anterior i 4,3 punts respecte l'any anterior. Entre la població major de 29 anys l'evolució ha estat similar.

El perfil de la persona jove aturada

Com ha passat al llarg de tot el període de crisi, l'atur afecta més als homes, als trams d'edat més joves, als que tenen un nivell formatiu inferior i a la població estrangera. Recordem que les dades fan referència a la població de 16 a 29 anys.

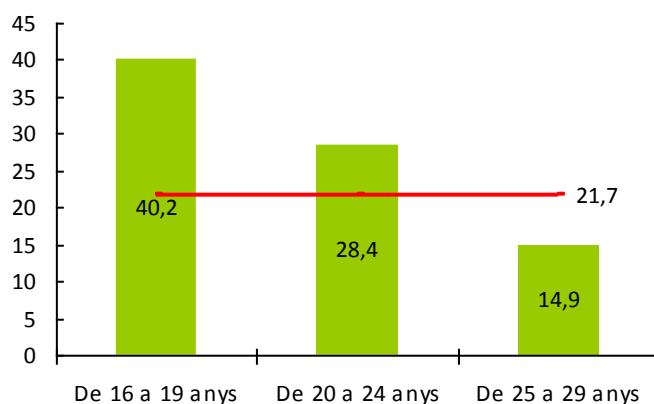
**Taxa d'atur juvenil segons sexe (%).
Catalunya, 2n trimestre. 2017**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En aquest període de crisi l'atur juvenil masculí ha superat al femení. Aquest és un fenomen nou que s'ha mantingut estable des del 2008.
- El manteniment d'aquestes diferències al llarg de tot el període de crisi fa pensar que el nivell educatiu més alt de les noies ha contribuït a que hagin pogut resistir més bé la destrucció d'ocupació. També s'ha de tenir en compte que els sectors de l'economia més afectats per la crisi són els més masculinitzats.
- Tot i així, la disminució de la taxa d'atur dels últims trimestres ha estat més accentuada entre els homes joves. Això ha anat reduint les diferències que al 2010 es van situar gairebé en 10 punts mentre que actualment són de 4,1 punts.

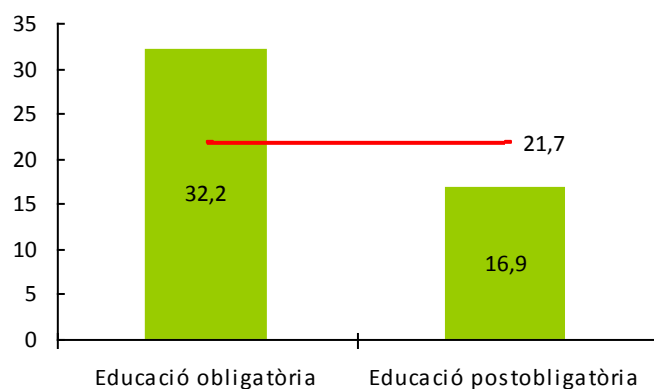
Taxa d'atur juvenil segons grups d'edat (%).
Catalunya, 2n trimestre. 2017

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Del grup de joves actius de 16 a 19 anys el 40,2% està buscant feina. L'atur afecta amb més força als més joves. Tot i que en aquestes edats és on hi ha menys població activa, cal destacar que el que ha esdevingut realment complicat durant la crisi és trobar una primera feina, especialment entre les persones joves que deixen els estudis aviat. Cal destacar que respecte el darrer trimestre la taxa d'atur en aquest grup més joves ha caigut 11,7 punts: aquest fet es deu principalment a l'estacionalitat de l'ocupació precària juvenil, que augmenta força durant aquest trimestre.

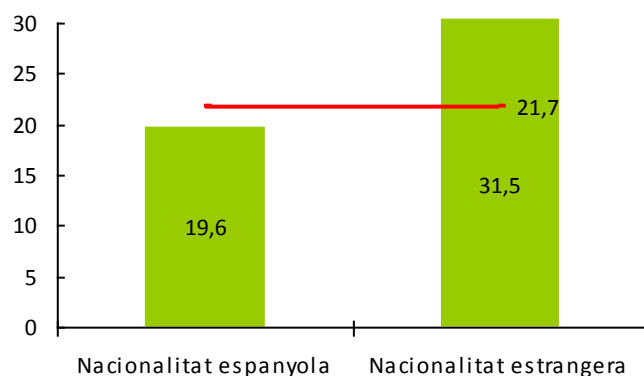
Taxa d'atur juvenil segons nivell educatiu (%).
Catalunya, 2n trimestre. 2017

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Des de l'inici de la crisi, l'atur ha afectat més a les persones joves amb menys estudis: la taxa entre els joves que només tenen estudis obligatoris dobla la dels joves amb educació postobligatòria. L'educació és, doncs, un element clau per tenir una posició relativament més segura al mercat laboral.

Taxa d'atur juvenil segons nacionalitat (%).
Catalunya, 2n trimestre de 2017

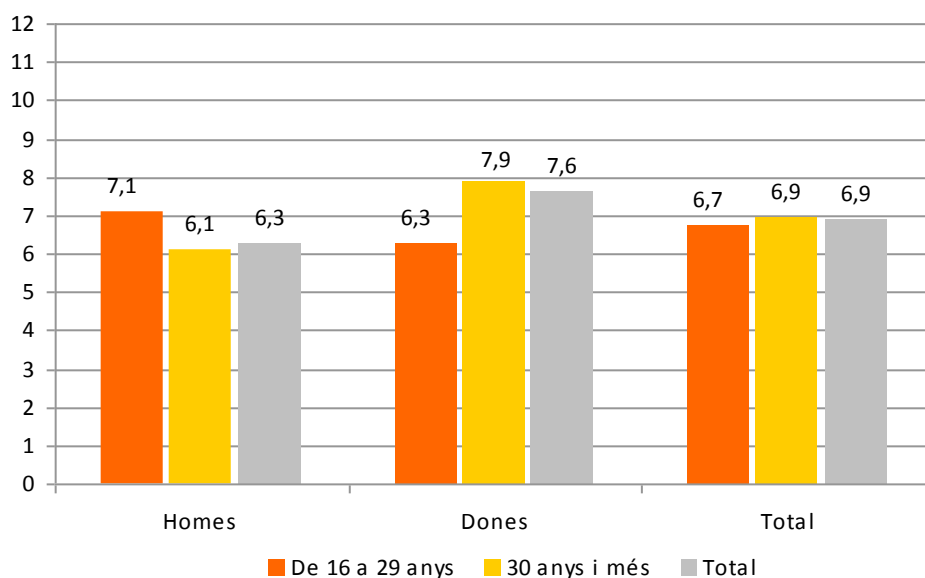

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Igualment, la població estrangera també és un dels sectors socials més afectats per l'atur. Malgrat això, en els últims trimestres la taxa d'atur entre els estrangers ha disminuït amb força. En els últims anys l'atur entre la població jove activa estrangera superava el 50% i en aquest trimestre se situa en un 31,5%. Cal dir, però, que aquesta baixada es veu afavorida pel fet que una part important de la població estrangera ha abandonat el país, especialment aquella que tenia més dificultats de trobar feina.

Atur i risc d'exclusió

Atur de llarga durada segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2n trimestre de 2017

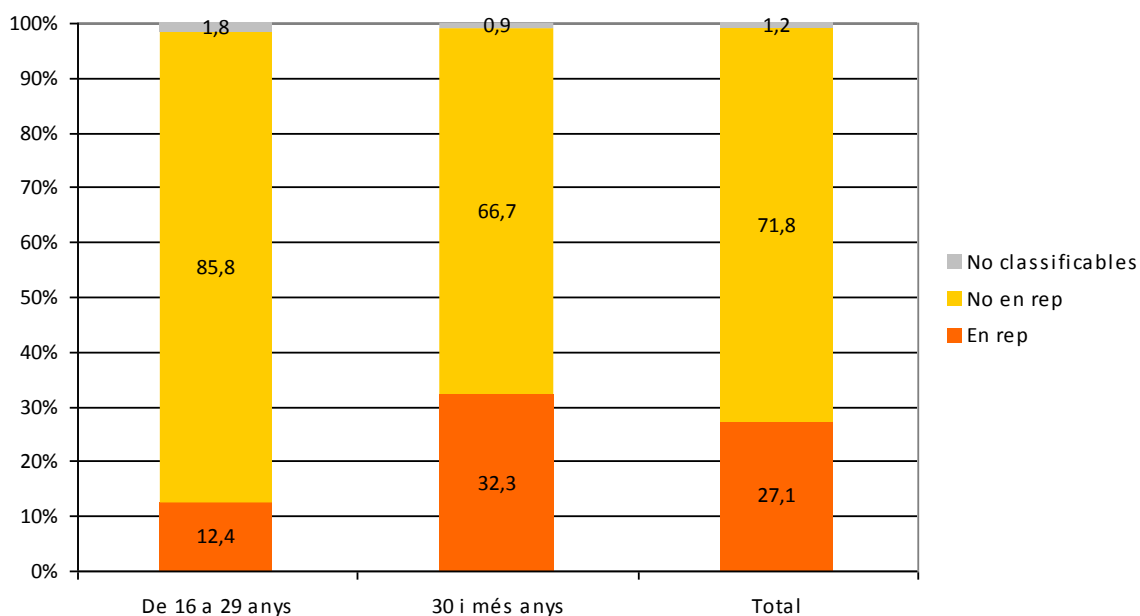

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'atur de llarga durada quantifica el percentatge de població activa que està desocupada i busca feina des de fa un any o més. Mostra les dificultats de les persones aturades per trobar feina. És també un indicador de risc d'exclusió social. Entre la joventut, estar en situació d'atur durant un període prolongat pot tenir conseqüències al llarg de tota la trajectòria laboral de l'individu.

- Un 6,9% de la població activa jove fa més d'un any que busca feina.
- En els últims trimestres i des del 2013 l'atur juvenil de llarga durada mostra una tendència a la baixa. L'atur de llarga durada era pràcticament insignificant abans de la crisi, però des del 2007 van anar creixent ràpidament fins a situar-se en el segon trimestre de 2013 en un màxim històric del 18,8%. A partir de llavors, al costat del descens en la taxa d'atur global, també ha hagut una baixada en l'atur de llarga durada.

Cobertura dels subsidis i prestacions als desocupats segons grups d'edat (%). Catalunya, 2n trimestre de 2017

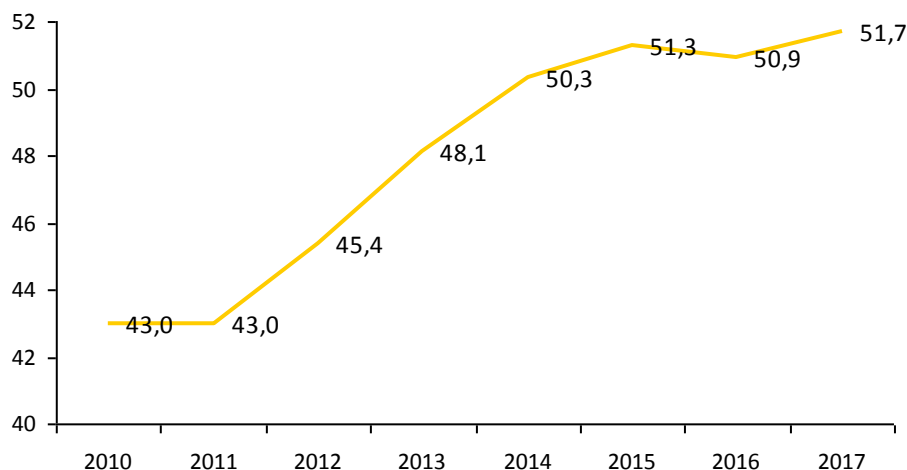

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els subsidis o prestacions econòmiques per a les persones desocupades són una de les estratègies que adopten els estats del benestar per pal·liar el risc d'exclusió de les persones que estan a l'atur.
- En el cas del col·lectiu de joves de 16 a 29 anys, aquesta cobertura arriba només al 12,4% de les persones aturades. Molts dels joves i de les joves que es troben en situació d'atur o bé no han cotitzat encara o ho han fet durant molt poc temps, ja sigui perquè busquen la seva primera feina o perquè han tingut feines amb contractacions precàries.
- El percentatge de gent jove a l'atur que està coberta per alguna prestació o subsidi ha disminuït dràsticament en els últims anys: l'any 2009 la cobertura se situava per sobre del 25% de joves aturats. No obstant això, la cobertura de l'atur ha crescut 1,8 punts en un trimestre.
- Entre la població de més de 29 anys, la cobertura arriba al 32,3% de les persones aturades.

5. Estudis en curs

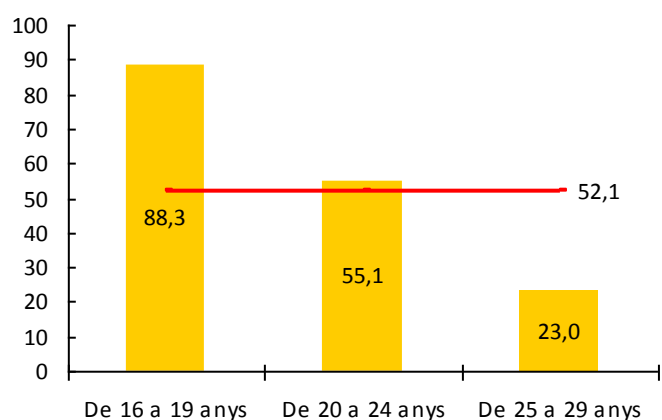
**Proporció de joves que estudien (%).
Catalunya, 2009-2017 (2n trimestre)**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La crisi econòmica ha provocat un augment de la població jove que estudia: la formació és percebuda com una alternativa a l'atur i com una estratègia a mig-llarg termini per posicionar-se més bé en el mercat laboral.
- Aquesta tendència, que havia estat molt marcada en anys anteriors, s'havia aturat el 2n trimestre de 2016 però torna a remuntar al 2017.

**Proporció de joves que estudien segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2n trimestre de 2017**

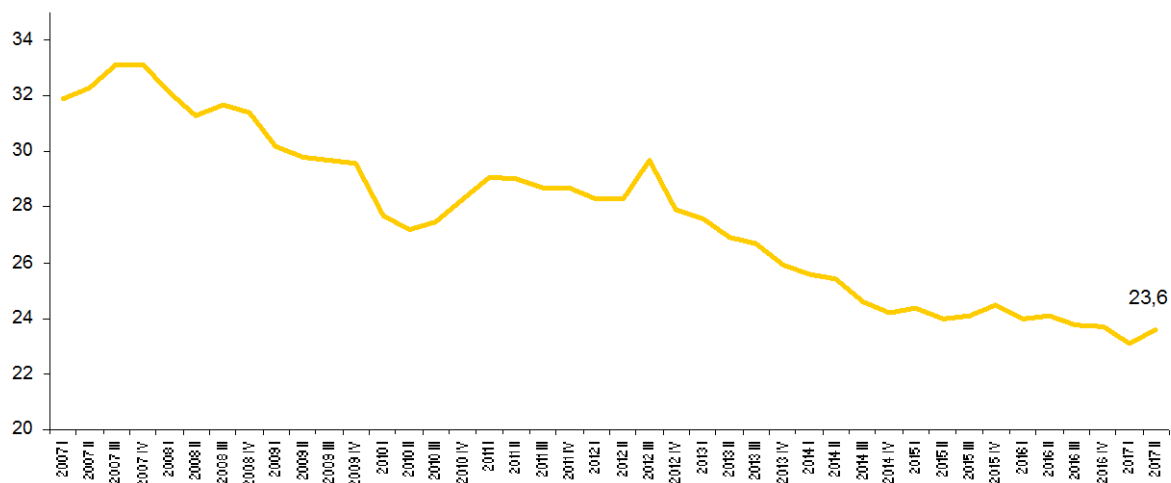

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Com és lògic, on trobem una proporció més gran de joves que estudien és en els trams d'edat més joves. L'evolució d'aquestes dades mostra que els grups d'edat més joves (aquells més afectats per l'atur) són els que, sobretot, han optat per mantenir-se o retornar al sistema educatiu.

6. Emancipació

**Evolució trimestral de la taxa d'emancipació (%).
Catalunya, 2007-2017**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El darrer trimestre, la taxa d'emancipació de les persones joves d'entre 16 i 29 anys és del 23,6%.
- La tendència des de l'inici de la crisi ha estat d'un clar descens en la taxa. L'emancipació domiciliar de les persones joves s'ha vist dificultada per les condicions del mercat laboral. La millora experimentada en bona part dels indicadors sobre la situació laboral de les persones joves encara no s'ha traduït en un canvi de tendència respecte l'emancipació